

Asia: VN/17877/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi EU:n metsäkatoasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista

Lausunnonantajan lausunto

Toimivaltaisen viranomaisen (Ruokavirasto) nimeäminen (2 §)

Esityksessä ehdotetaan metsäkatoasetuksen 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimivaltaiseksi viranomaiseksi Ruokaviraston nimeämistä. Greenpeace painottaa, että metsäkatoasetuksen 14 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltion turvattava toimivaltaiselle viranomaiselle riittävät resurssit, sillä ilman riittäviä resursseja tarkastustehtävää on mahdoton toteuttaa.

Valvonta ja tarkastukset (4-13 §)

-

Perustellut huolenaiheet (14 §)

-

Hallinnolliset seuraamukset (15-19 §)

Esityksessä ehdotetaan 17 pykälän 3 ja 4 momentissa, että Ruokavirasto voi antaa enintään kolmen kuukauden ja poikkeustapauksissa enintään vuoden pituisen kiellon toimijalle, kauppa käyvälle tai valtuutetulle edustajalle saattamasta markkinoille, asettamasta saataville markkinoille tai viemästä sellaisia tuotteita, joiden osalta ei ole noudatettu 16 pykälässä tarkoitettu korjausmääräystä.

Greenpeacen näkemyksen mukaan kiellon voimassaoloaika ei ole tehokas. Kiellon voimassaoloajan tulee olla vähintään kolme kuukautta.

Rikkomusmaksu ja hallinnollinen seuraamusmaksu (20-24 §)

Esityksessä ehdotetaan 21 pykälässä rikkomusmaksun suuruudeksi luonnollisille henkilöille 300 euroa ja oikeushenkilöille 2000 euroa.

Greenpeacen näkemyksen mukaan oikeushenkilölle suunnattu 2000 euron suuruinen rikkomusmaksu ei ole tehokas eikä se ole varoittava seuraamus lain rikkomisesta. Rikkomusmaksun tulee olla vähintään 5000 euroa, jotta sillä olisi varoittava vaikutus.

Esityksen 22 pykälässä Ruokavirastolle annetaan mahdollisuus olla määrämättä rikkomusmaksua, jos teko tai laiminlyönti katsotaan vähäiseksi tai kohtuuttomaksi. Greenpeacen mielestä tällaista mahdollisuutta ei tule antaa, jotta metsäkatsoasetuksen toivottu vaikutus toteutuu.

Määräaikainen sulkeminen hankintojen ja julkisen rahoituksen ulkopuolelle (25 §)

-

Erinäiset säännökset ja voimaantulo (26-31 §)

-

Esityksen vaikutukset (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)

Alkuperäiskansojen oikeusturvan näkökulmasta saamelaisille ikimetsien ja luontaisesti uudistuvien metsien määrittely on merkittävää, sillä Saamenmaalla sijaitsee suuri osa Suomen luonnontilaisista tai luonnontilaisten kaltaisista metsistä. Näiden säilyminen on elintärkeää saamelaisten perinteiselle elinkeinolle. Greenpeace ei pidä hyväksyttävänä, ettei lain valmistelun yhteydessä ole noudatettu saamelaiskäräjälain 9 pykälän mukaista neuvotteluelvoitetta eikä saatu YK:n alkuperäiskansojen julistuksen mukaista vapaata ja tietoon perustuvaa ennakkosuostumusta.

Muita huomioita

Metsäkatsoasetus perustuu FAO:n määritelmiin, eikä Suomi ei voi esittää asetuksesta poikkeavia määritelmiä.

Asetuksen suomennoksessa ja taustatekstissä puhutaan ikimetsien lisäksi luontaisesti uudistuvasta metsästä. Lain luonnoksessa tätä määritelmää ei ole tarkennettu. Greenpeacen mukaan on myös välttämätöntä, että kartoitetaan, missä nämä asetuksen ”luontaisesti uudistuvat metsät” Suomessa sijaitsevat ja paljonko niitä on. Kartoitustietoa on valtion mailla sijaitsevista metsistä, ja tämä tieto on otettava huomioon metsäkatsoasetuksen toimeenpanossa. Sen sijaan yksityismailta tieto puuttuu.

Aromaa Juha
Greenpeace Norden